Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 8 улица Чарнецкого.

Редакція ул. Францисканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ: въ Адміністрація „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 144. Субота 29 Червня (11) Липня 1891. **Рôкъ I.**

Французкій сенаторъ о союзѣ Франціи зъ Россіею.

Сотрудникъ ґазеты „Gill Blas“ розговорювавъ зъ сенаторомъ Бартельмі Стъ. Гілеръ, колишнымъ приятелемъ и товаришемъ Тіерса о вôдносинахъ межи Франціею а Россіею а той высказавъ передъ нимъ деякй цѣкавй гадки. Сей знаменитый мужъ державный и певно щирый патріотъ французскій сказавъ такъ:

„Я, сенаторъ, бувъ колись міністромъ справъ заграничныхъ и вѣрникомъ президента республики. Всѣлякй становища, якй я занимавъ, моє теперѣшнє становище парляментарнє недозваляють менѣ давати ся интервьювати. Коли наспѣє часъ, въ котрôмъ треба буде, щобы я вмѣшавъ ся, то выступлю на трибуну въ сенатѣ и заберу голосъ. Однакожь коли схочете менѣ обѣцяти, що мого имени не назвете, то розкажу вамъ охотно мои погляды на союзы, котрй въ сю пору истнують въ Европѣ, а такожь и о поступованю, якого пôсля моеи гадки повиннй бы Французы придержуватись.

„Потрôйный союзъ станесь завтра почвôрнымъ. Єсть то пытанє лишь кôлькохъ годинъ. Анґлія, той одинокій народъ, зъ котрымъ мы могли бы сполучити ся, не понижаючи себе, иде туды, куды пре єи власный интересъ, а той интересъ веде єи до спôлки зъ тыми трома державами, котрй готовй здержати Россію въ єи охотѣ здобувати цѣлый свѣтъ. Бо и не обманюйте себе, тридержавный союзъ єсть бôльше вымѣреный противъ Россіи якъ противъ Франціи. Коли не буде ся уважати, то цѣла Европа готова въ короткôмъ часѣ статись добычею царя. Всѣ краѣ старого свѣта суть загроженй Не дивота отже, що державы хотять поставити запору сей грозячой струи. Франція, якъ сказано, занимає лишь друге мѣсце въ клопотахъ Нѣмеччины, Австріи, Италіи и Анґліи. Нинѣ єсть Анґлія тымъ краємъ, що сповняє дѣло обороны заходу вôдъ всходу. Я зъ своеи стороны не важивъ бы ся вѣрити, що котрась зъ чотирохъ державъ намѣряє Францію зачепити. Коли мы въ поєдинку межи Россією а сполучеными державами позостанемо неутральнй, то не маємо чого бояти ся. Певно, що нѣкому такъ не жаль утраченыхъ провінцій якъ менѣ, але коли менѣ жаль тои страты, то не зъ шовінізму, лишь длятого, що мы мусимо мати тй провінціи, щобы замкнути нашу отверту всхôдну границю. Але для народôвъ єсть моральна засада якъ и для поодинокихъ людей. Франція стояла довгій часъ на передѣ цивілізаціи и стоить ще нинѣ; она зрадила бы святу справу, коли бы давала першеньство Россіи, сему варварскому краеви, котрый въ многихъ точкахъ стоить въ суперечности зъ Францією. Такъ то, якъ для людей такъ и для народôвъ єсть справедливôсть и они мусять за то покутувати, коли на то не зважають. Франція досвѣдчила то достаточно на собѣ зъ початкомъ сего столѣтія. И щожь зыскали бы мы черезъ зраду на цивілізаціи? На случай поражки французско-россійскои арміи чекало бы насъ розобранє на куснѣ; зъ нами поступили бы якъ зъ Польщею. Колижь бы мы побѣдили, то вôдзыскалибъ Альзацію и Льотаринґію а може и цѣлый лѣвый берегъ Рену, але тогды мусѣли бы мы цѣлй столѣтія слухати приказôвъ зъ Петербурга, значить ся вôдъ варварôвъ. Нѣ, кажу вамъ, збронимъ ся дальше, коли уважаємо то за потрѣбне, але лишѣмъ ся изольованй и задержѣмъ свою неутральнôсть.“

О скôлько сей голосъ правдивый, годѣ знати, бо крôмъ одного *Gil-Blas-a* мовчать про него всѣ французкй ґазеты, але въ Нѣмеччинѣ выкликавъ вôнъ велику радôсть и тамъ потѣшають ся тымъ, що въ Франціи єсть ще бôльше людей, котрй такъ думають якъ Стъ. Гілеръ.

Бесѣда посла Барвѣньского.

выголошена въ палатѣ пословъ пôдчасъ спеціяльной дебаты надъ буджетомъ міністерства просвѣты.

(Конець.)

Наконець додамъ кôлька потребъ руского населеня що-до семинарій педаґоґічныхъ въ Галичинѣ. Я вже доказавъ конечность збôльшеня семинарій педаґоґічныхъ у всхôдной Галичинѣ, тымъ бôльше, що тамъ єсть лише три семинаріи: у Львовѣ, Тернополи и Станиславовѣ, котрй офіціяльно уходять за заведеня утраквістичнй що до мовы выкладовои. При той нагодѣ мушу пôднести зъ вдякою сю обставину, що міністерство просвѣты, въ порозумѣню зъ галицкою шкôльною радою краєвою, зробило оденъ крокъ дальше въ переведеню утраквізму тыхъ школъ, и высказую заразомъ бажанє, щобы въ найблизшôй будучности вповнѣ осущено утраквізмъ тыхъ заведень и зъ цѣлою строгостію придержувано єго, — що може выйти лише въ користь кандидатôвъ педаґоґічныхъ.

Але въ виду того, що въ Галичинѣ пôсля справозданя краєвои рады шкôльнои зъ

КОЛОМЫЯ.

(Дальше).

Зъ наведенои зъ рускои лѣтописи згадки, видко, що вже за рускихъ князѣвъ грала Коломыя и цѣла Коломыйщина велику ролю. Тутъ помѣщались люде, що заслужили ся у войнѣ; князѣ надѣляли своихъ оружникôвъ коломыйскими землями и очевидно мусѣли самй мати тутъ свои добра а крôмъ того побирали ще доходы зъ соли, котрою Коломыя торгувала. Рѣчь отже зовсѣмъ природна, що бояре, оружники и люде зъ княжого двору, заносили сюды дворскй звычаѣ и обычаѣ, та вели тутъ хочь дрôбку подôбне житє якъ на княжôмъ дворѣ, а способъ ихъ житя переходивъ вôдтакъ и на мѣщанъ та селянъ. Слѣды того вплыву дворскихъ людей на Коломыйщину, задержались ще и доси, хочь то вже бôльше якъ шѣсть сотъ лѣтъ тому назадъ. Въ весѣльнôмъ обрядѣ задержавъ ся ще и до нинѣ звычай называти молодого и молоду княземъ и княгинею, а въ самôй Коломыи и по декотрыхъ близькихъ селахъ, бувъ, а по части єсть ще и нинѣ звычай, уживати крôмъ старостôвъ, дружбôвъ, такожь и бояръ.

Дежь стояла давна Коломыя и якъ далеко сягала? Нинѣ розказують собѣ люде въ Коломыи, що мѣсто стоить вже на третôмъ, ба, пôсля декотрыхъ, на четвертôмъ мѣсци. Первѣстного мѣсця годѣ означити, але то рѣчь певна, що давнє мѣсто стояло значно близше Прута, мабуть на горбикахъ, межи такъ званымъ Чорнымъ потокомъ, що плыве нинѣ черезъ мѣсто, а Прутомъ и близше до нинѣшного села Воскресѣнець. Ажь зъ 1589 р., отже давно вже по прилученю галицкои Руси до Польщѣ, довѣдуємось трохи близше про положенє Коломыѣ. Въ тôмъ роцѣ напали були Турки и Татаре на Коломыю и вырѣзали всѣхъ людей та спалили ихъ домы, а разомъ зъ ними и монастиръ (кляшторъ) Домінікановъ, що стоявъ надъ самымъ Прутомъ, а котрый мавъ заложити ще въ 1413 р. польскій король Володиславъ Ягайло. Самыхъ Домінікановъ Татаре вырѣзали, а тѣла ихъ въ священичихъ ризахъ порозвѣшували на кладовищи вôдъ самымъ монастиромъ. То кладовище лежало десь тамъ, де розпочинаєсь нинѣ вôдъ другои заставки (шлюзы) млынôвка, що иде до т. зв. млына Василя Цѣсельского. Въ шѣстьдесяти рокахъ вымулила тамъ була вода куснѣ домовины зъ людскими костями, а въ кôлька лѣтъ пôзнѣйше по якôйсь повени — такъ бодай розказують люде въ Коломыи — вымулила була вода такожь недалеко вôдъ сего старого кладовища, пôсля одныхъ, дубову бочку зъ зелѣзными обручами, пôсля другихъ, таки зелѣзну скриню; якій гарбарь, що полокавъ тамъ шкôру, добачивъ ту бочку чи скриню, але ледви що зблизивъ ся до неи, якъ она зъ бренькотомъ и шумомъ порынула у воду и щезла. Въ оповѣданю тôмъ єсть очевидно богато фантазіи, але все таки єсть то доказъ, що на тôмъ мѣсци суть слѣды старого мѣста. Вôдъ сеи поры посунулось мѣсто трохи дальше на пôвнôчь, близше ґрунтôвъ Домініканьскихъ. Домініканє побудували собѣ тутъ новый монастиръ на горбику надъ Чорнымъ потокомъ тамъ, де нинѣ стоить мурована руска церковь. Понизше церкви єсть керниця, котра ще до нинѣ зве ся „кляшторомъ“, а котрои богате жерело дає крôмъ т. зв. „дубовои керницѣ“ найлѣпшу воду для цѣлого мѣста. На ланахъ, котрй Домініканє дôстали були въ дарунку вôдъ коломыйского мѣщанина Якова Корытиньского, а котрй опôсля звались Мнихôвкою (вôдъ слова „мнихъ“-mnich-монахъ-чернець) заложили они мале сѣльце, та позаводили тутъ заразъ свои шинки зъ горѣвкою та медомъ и торги, а крôмъ того побудували тутъ ще господу и пустили сюды гостинець. Тымъ способомъ робили они мѣсту велику шкоду, бо вôдбирали єму значный доходъ. Зъ того пôйшла сварка межи мѣстомъ а Домініканами; мѣсто позывало Домінікановъ и въ 1616 р. зъѣхала комісія, котра заказала Домініканамъ держати на Мнихôвцѣ шинки и скасувала торги, господу и гостинець. Село Мнихôвка лежало, кажуть, тамъ, де нинѣ швабска кольонія Баґінсберґъ, а Мнихôвкою звесь теперь лишь то передмѣстє, що лежить, якъ здаєсь, на давныхъ Домініканьскихъ ґрунтахъ. Монастиръ Домінікановъ скасувавъ цѣсарь Іосифъ II въ 1788 р. и велѣвъ зробити зъ него маґістратъ.

рр. 1888 и 1889 есть 1492 шкôлъ народныхъ зъ польскимъ, а 1755 шкôлъ (сѝ послѣднѝ у вехôдной Галичинѣ) зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, то чей-же доконче потреба, щобы на-разѣ отворено бодай одну нову семінарію учительску у вехôдной Галичинѣ зъ рускимъ характеромъ.

Многѝ школы народнѝ у вехôдной Галичинѣ обсаджують ся и учительками; за-для того мушу також ту зъ подякою признати, що міністерство просвѣты, порозумѣвшись зъ галицкою краєвою радою шкôльною, почало утраквізацію семінарій учительскихъ у Львовѣ и Перемышли, а заразомъ постаралось о успѣшнѣйшу науку руского языка въ женьской семінаріи учительской въ Перемышли.

Але щобы заведеня науковѝ для учителѣвъ и учительокъ вôдповѣли своѣй задачи, то мусять бути вывѣнованѝ вôдповѣдными школами вправъ. Я не можу представити собѣ доброи семінаріи учительскои безъ вôдповѣдной школы вправъ, такъ само, якъ выдѣлъ медичный безъ клініки. А що семінаріи учительскѝ у вехôдной Галичинѣ мають выобразувати учительскѝ силы для народныхъ шкôлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, тожь цѣлкомъ справедливо, щобы при тыхъ заведеняхъ науковыхъ були школы вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Зъ сею потребою числено ся по части за часôвъ міністерства Штремаєра и отворено 4-клясову школу вправъ при семінаріи учительской у Львовѣ. При семінаріяхъ же учительскихъ въ Тернополи и Станіславовѣ заведено рôвночасно лишь першу клясу школы вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Але зъ тыми клясами вправъ въ Тернополи и Станіславовѣ склалось таке диво, що я не можу припускати, абы тогдѣшне міністерство просвѣты мало интенцію — сотворити таку педаґоґічну аномалію, а противно, мушу догадуватись, що переведенє сего зарядженя міністерства просвѣты опиралось що-наименше на якомсь непорозумѣню. На другій рôкъ була лише четверта кляса, а першои вже не було и тѝ ученики першои клясы, котрѝ не зробили вôдповѣдного поступу, не могли вже больше повторити науки въ своѣй рôдной мовѣ. Такъ доскочила тая кляса вправъ ажь до четвертои и почала на ново се кружлянє вôдъ першои клясы. Що така кляса вправъ не выстає яко школа вправъ для руского языка выкладового, признала також комісія буджетова и приняла резолюцію на доповненє тыхъ клясъ до большеклясовыхъ шкôлъ вправъ, и я сю резолюцію якъ найгорячѣйше поручаю Выс. палатѣ приняти.

Мушу вернути ще разъ до рускои школы вправъ при семінаріи учительской у Львовѣ. Ся школа есть въ трохъ низшихъ клясахъ мѣшаною школою, лишь четверта кляса роздѣлена на окремѝ клясы для хлопцѣвъ и дѣвчатъ. Ся чотиро- а властиво пяти-клясова школа служить не лише за школу вправъ для мужескои семінаріи учительскои, але також и для женьскои, бо женька семінарія учительска не маєнѣ однои школы вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Що въ наслѣдокъ того въ той школѣ значне число годинъ науки вôдпадає задля госпітаціи и практичныхъ вправъ, на школу молодежи шкôльнои, се можна легко добачити, зважививши, що сего року, коли мужеска семінарія учительска не маєнѣякихъ практичныхъ вправъ (бо она зъ слѣдуючимъ рокомъ шкôльнымъ маєдоповнитись четвертымъ рокомъ), припадає тыжднево по три годины на практичнѝ вправы, а по двѣ годины на госпітаціи кандидатокъ. Але на шкôльный рôкъ 1892 треба увзглядити крôмъ того таке саме число годинъ науки на практичнѝ вправы и госпітаціи також мужескои семінаріи учительскои, для котрои властиво сю школу вправъ отворено. Мушу ще згадати, що въ той школѣ вправъ кандидаты учительскѝ, котрѝ хотять удержати учительску кваліфікацію, вôдбувають два разы въ роцѣ свои практичнѝ лекціи для пробы — и школа вправъ мусить присвятити на се чотири до шѣсть тыжднѣвъ въ роцѣ. Що такъ не може бути на будуще, бо оно здержує поступъ науки для дѣтей, того не потреба близше доказувати. Позволю собѣ ще звернути увагу міністерства просвѣты на се, що учителѣвъ тои школы вправъ покликуєсь на педаґоґічнѝ конференціи въ женьской семінаріи учительской, а они вже и такъ по части перетяженѝ. Коли-жь они крôмъ того на другій рôкъ шкôльный мусять брати участь ще въ такихъ конференціяхъ въ мужеской семінаріи учительской, то далеко переступлять приписане въ орґанізаційномъ статутѣ максімумъ годинъ науковыхъ. Длятого було бы дуже пожадане — зарадити по змозѣ сему лиху, а се можна бы осягнути, коли бы постепенно дѣлити руску школу вправъ на школу для хлопцѣвъ и дѣвчатъ, якъ се вже було за часôвъ міністерства Штремаєра и якъ се есть також теперь ще въ четвертôй клясѣ. Найвôдповѣднѣйше було бы сполучити школу дѣвочу зъ женьскою семінаріею учительскою и тымъ чиномъ постепенно утворити власну школу вправъ для женьскои семінаріи.

Позволю собѣ ще поднести, що въ интересѣ успѣшного розвитку руского шкôльництва, треба бы покликати на высшу посаду въ міністерствѣ просвѣты, Русина, обзнаного зъ потребами руского народу, и се вже було поднесене въ комісіи буджетовôй.

Вкôнци позволю собѣ, на бажанє Впов. заступника буковиньскихъ Русинôвъ, д-ра Воляна, котрый не мôгъ промовити, звернути увагу Выс. палаты и Є. Е. п. міністра просвѣты на потребы руского населеня въ Буковинѣ. Хочь руске населенє маєпереважаючу бôльшость въ тôмъ краю, нема тамъ нѣ однои ґімназіи, нѣ однои семінаріи учительскои, ба навѣть нѣ однои 4-клясовои школы народнои зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, а отворена въ університетѣ катедра для рускои мовы и літературы есть доси лишь надзвычайною. Длятого доконче бы треба завести на разѣ рускѝ клясы паралельнѝ при высшôй ґімназіи въ Черновцяхъ и постаратись о основнѣйшу науку въ рускôмъ языцѣ по мужескихъ и женьскихъ семінаріяхъ учительскихъ.

Якъ найгорячѣйше поручаю Выс. палатѣ и Выс. міністерству просвѣты прихильно увзглядити потребы буковиньскихъ Русинôвъ на поли шкôльництва.

Я поднѣсъ, панове, побѣжно лишь найбôльше необходимѝ потребы руского народу на поли шкôльництва; се нашѝ жаданя, котрыхъ здѣйстненє не повинно стрѣтити нѣякихъ особливыхъ трудностей. Мы надѣємось зреалізованя тыхъ жадань и высказуємо тутъ своє глубоке пересвѣдченє, що о скрѣпленє національнои самосвѣдомости, о духовый розвитокъ руского народу марно вôдобють ся всѣ напепты емісаріѣвъ для пропаґанды, та що заходами до просвѣтного поддвигненя руского народу въ Галичинѣ и Буковинѣ сотворить ся заборо̂ло на вехôдѣ для нашои монархіи. *(Гучнѝ оплески на правици).*

Рада державна.

(42-ге засѣданє палаты послôвъ зъ дня 9. липня). На вчерашнôмъ засѣданю выголосивъ пос. Щепановскій бесѣду о зелѣзницяхъ австрійскихъ а спеціяльно о галицкихъ и доказувавъ, що сѣть зелѣзниць галицкихъ збôльшила ся вôдъ 1883 р. зъ 1.500 на 2.600 кільометрôвъ. Бесѣдникъ домагавъ ся выбудованя ще 600 кільометрôвъ, а то ліній: Мармарошъ-Сиготъ-Тернопôль, зелѣзницѣ подôльскои зъ Делятина на Коломыю, Городенку до Залѣщикъ, зъ Ряшева або Ярославля до Розвадова и лініи Хабôвка-Закопане. Дальше дока-

---

Въ 1616 р. бувъ вôйтомъ въ Коломыи Петро Корытиньскій. Комісія люстраційна наказала ему отже вызначити мѣсце на костелъ, ратушь, дôмъ для себе, на крамницѣ и ятки и такъ перенесено мѣсто зовсѣмъ на нове мѣсце. Въ 1627 р. мало вже мѣсто новый замокъ, окруженый зъ трохъ сторôнъ валами а зъ четвертои частоколами, зъ двома баштами и брамою. Здаєсь, що той замокъ стоявъ на противнôй сторонѣ вôдъ нинѣшнои ґімназіи по сторонѣ костела, а валы и фосы ишли ажь поза нинѣшну ґімназію, де ще въ пятьдесяти рокахъ видко було слѣды глубокои фосы, що вôддѣляла замокъ вôдъ прочои части мѣста. Здаєсь також, що недалеко замку мусѣвъ стояти и костелъ, може чи й не на тôмъ самôмъ мѣсци, де и нинѣ, бо ся часть мѣста, що тягне ся поза ґімназією понадъ т. зв. левады, зове ся ще й нинѣ Клебанôвка (слово перекручене зъ польского plebania, плебанôвка). Тамъ, де нинѣ тягнуть ся левады, ажь до мѣсця званого „на ямахъ", де добувають добру гончарску глину, бувъ ставъ, котрый, здаєсь, належавъ до латиньскои парохіи до плебаніи. Про замокъ коломыйскій згадуєсь впрочôмъ вже въ 1411 роцѣ. Видко, що вже тогды бувъ у Полякôвъ звычай, заставляти ґрунты, бо того року король польскій заставивъ коломыйскій замокъ разомъ зъ цѣлымъ Покутємъ у волоского воєводы Александра. Въ 1448 р. вызначивъ польскій король Казимирь Ягайлончикъ сей замокъ на проживанє для своєи тѣтки, Маріи, вдовы по Иліи воєводѣ молдавскôмъ; де однакожь стоявъ той замокъ, не знати.

О рускихъ церквахъ въ Коломыи нема нѣякихъ датъ. Найбôльша, мурована церковь, въ серединѣ мѣста, походить зъ 1855 р. а була посвящена въ 1861 р. Друга старенька церковь на надвôрняньскôмъ передмѣстю, звана звычайно монастиремъ, не маєнѣякихъ старыхъ памятникôвъ лишь книгу метрикъ, котра сягає до 1730 р. Кажуть, що то бувъ колись монастирь Василіянъ и що теперѣшна церковь стоить вже на другôмъ мѣсци, на горбику, бо давна церковь стояла въ долинѣ и на самъ Великдень запала ся въ землю а на єи мѣсце выступила вода. Ще и нинѣ, кажуть, можна на Великдень до вехôдъ сонця чути, якъ тамъ пôдъ тою водою дзвоны дзвонять и хтось спѣває, якъ колибъ правилась служба Божа. Також розповѣдають собѣ люде, що воскресѣнецка церковь належала колись до Коломыѣ, ба, що на тôмъ мѣсци, де нинѣ захôдна часть Воскресѣнець, стояла колись таки сама Коломыя, але на то доказôвъ нема.

О богато дальше якъ сама Коломыя сягали єи ґрунты. Ще въ 1444 р. належали до Коломыѣ села Воцинцѣ (очевидно Воскресѣнцѣ), Корничь, Турка, Сопôвъ, Кінданче, Дядькôвцѣ, Балинцѣ, лѣсы Хоросно межи Слобôдкою лѣсною, Ракôвчикомъ и Товмачикомъ и Угорники ажь пôдъ Отиніею. Дальше належало до Коломыѣ зъ давенъ давна також село Матѣєвцѣ и ґрунты, на котрыхъ нинѣ лежить село Пядики. Про Матѣєвцѣ згадуєсь першій разъ въ 1405 р. Того року надавъ польскій король Володиславъ Ягайло въ Перемышли коломыйске вôйтôвство разомъ зъ селомъ Матѣєвцѣ, призначенымъ на удержанє вôйта якомусь, очевидно вже тогды спольщеному Нѣмцеви, Николаєви Фрайштетерови и приказавъ єму старати ся о то, щобы мѣсто подносило ся и збôльшило ся его населенє. За то обовязавъ ся Фрайштетеръ и его потомки давати королеви на случай войны одного копійника й трохъ лучникôвъ. Дальше надавъ король мѣсту разомъ зъ селомъ Матѣєвцѣ право маґдебурске, т. є. право, пôсля котрого мѣщане коломыйскѝ, але тôлько Поляки и Нѣмцѣ, могли самѝ судити ся — Русины не мали того права и мусѣли пôддавати ся судови урядникôвъ польского короля. Ще въ пятьдесяти рокахъ були слѣды того, якъ далеко сягали коломыйскѝ ґрунты, бо тогды ще — коли не помыляємось — родина Пискозубôвъ мала свои давнѝ родиннѝ ґрунты ажь 5 миль за Коломыєю пôдъ Кутами, де сѣяла кукурудзу.

(Дальше буде.)

зувавъ бесѣдникъ, що лінія Ходорôвъ-Бережаны була бы економічно далеко важнѣйша якъ лінія Галичь-Бережаны и наконецъ домагавъ ся розширеня круга дѣланя львôвскои дирекціи руху та полѣпшеня платнѣ урядниковъ.

Пос. Воганекъ выступавъ противъ Нѣмцѣвъ за то, що не хотѣли взяти участи въ прагской выставѣ. — Русъ говоривъ о тарифахъ. — Пос. о. Хотковскій домагавъ ся полѣпшеня долѣ низшихъ урядниковъ почтовыхъ и усуненя женьскихъ урядниковъ зъ почтъ, а міністеръ торговлѣ вôдповѣвъ єму на то, що до 2 лѣтъ будуть всѣ уряды почтовій въ Галичинѣ удержавненû.— Пос. Гаєкъ жадавъ, щобы оплата вôдъ переказôвъ почтовыхъ выносила лишь 5 кр.—Пос. Вайґель станувъ въ оборонѣ маніпулянтокъ почтовыхъ и телеґрафічныхъ та домагавъ ся полѣпшеня ихъ долѣ. Промавляло ще кôлькохъ бесѣдниковъ и вôдтакъ засѣданє закрыто.

Пôдчасъ бесѣды пос. Гаєка, застрѣливъ ся на сходахъ, ведучихъ на ґалєрію, бувшій ротшільдôвскій урядникъ Шупъ, котрый вѣвъ зъ Ротшільдомъ кôлька процесôвъ, а котрого жѣнцѣ, що чоловѣка покинула разомъ зъ дѣтьми, Ротшільдъ платить 2400 зр. пенсіи. Выстрѣлъ зробивъ въ палатѣ таке замѣшанє, що віцепрезидентъ Хлюмецкій мусѣвъ ажь на кôлька хвиль перервати засѣданє.

Переглядъ політичный.

На другій тыждень приступає Рада державна до выбору членôвъ спôльнои делеґаціи. Въ парляментарныхъ кругахъ говорять, що межи консервативными ческими послами а нѣмецкими послами зъ Чехъ має настати така умова, щобы зъ загального числа 10 делеґатôвъ, котрыхъ мають выбрати послы зъ Чехъ, 6-хъ делеґатôвъ выбрали консервативнû Чехи зъ молодо-Чехами разомъ, а 4-хъ выберуть собѣ послы Нѣмцѣ зъ Чехъ.

О греко-католицкôмъ синодѣ провінціональнôмъ, котрый въ осени сего року має радити у Львовѣ, дôстала *Pol. Corr.* зъ Риму вѣсть, що нарада буде вôдбувати ся пôдъ проводомъ маючого выслати ся въ тôй цѣли делеґата. „Въ фактѣ сѣмъ“ — каже *Pol. Corr.* — „проявляєсь живый интересъ, зъ яниммъ въ Ватиканѣ ожидають результатôвъ синоду. Найважнѣйшими задачами сего збору будуть: заведенє на ново ослаблениои теперь дісціпліны межи греко-католицкимъ духовеньствомъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ, управильненє неполагодженыхъ літурґічныхъ справъ, особливо же основне розширенє наукового и загально образуючого матеріялу въ духовныхъ семінаріяхъ. Коли провінціональный синодъ сповнить свою задачу въ тôмъ дусѣ, якъ того може сподѣватись св. престолъ, то зробилось бы тымъ успѣшну запору противъ ширеня православно-панславістичныхъ забаганокъ середъ греко-католицкого духовеньства.“

Нѣмецкій цѣсарь и цѣсарева розпрощались въ середу зъ королевою Вікторією въ Віндсорѣ и выѣхали до Лондону, де ихъ витали великû масы народу. Вечеромъ були въ театрѣ на оперѣ, де оркестра вôдограла прускій имнъ народный. На тôмъ представленю бувъ льордъ Сальсбері и цѣле тѣло дипльоматичне.

Россійскій міністеръ вôйны зажадавъ якъ найборшои будовы зелѣзницѣ зъ Кієва до Лиски, воронѣжско-ростовскои стаціи зелѣзничнои. Зелѣзниця ся мала бы бути дуже важна зô взглядôвъ стратеґічныхъ.

Зъ Константинополя заперечують вѣсть, будьто бы Порта мала на гадцѣ въ найблизшôмъ часѣ задекретувати сполученє Румеліи зъ Болгарією, та признати кн. Фердинанда законнымъ княземъ Болгаріи. Въ тôй справѣ не ведуть ся жаднû переговоры помѣжь Портою а Болгарією.

Зъ Бѣлграду доносять, що коло Рущука прийшло було до формальнои битвы межи болгарскими жандармами а румуньскими пачкарями, зъ котрыхъ одного убито, кôлькохъ ранено, а 4-хъ взято въ неволю. Ся бôйка дала причину до поголоски, що болгарскû еміґранты хотѣли вдерти ся до Болгаріи.

Въ Краґуєвацу вôдбули ся зборы ліберального сторонництва сербского, въ котрôмъ взяло участь бôльше нѣжь 1000 особъ, и ухвалили нагану міністерству за выгнанє королевои Наталіи зъ Сербіи.

Румунія має клопоты зъ своимъ наслѣдникомъ престола кн. Фердинандомъ Гогенцоллєрнскимъ. Вôнъ залюбивъ ся въ паннѣ Вакареску, донцѣ румуньского посла въ Римѣ и придворнôй паннѣ румуньскои королевои та хоче зъ нею женити ся а міністерство рѣшучо тому противить ся, бо боить ся, щобы партія боярска не прийшла колись до силы. Князя выслано теперь за границю до Сиґмаринґенъ, щобы вôнъ забувъ тамъ о своѣй любцѣ, але коли таки буде обставати при своѣмъ, то кажуть, що король постараєсь о то, щобы наслѣдникомъ румуньского престола ставъ молодшій братъ кн. Фердинанда.

Новинки.

— **Именованя**. Краєва Рада шкôльна именувала Едварда Францішка Петрашевского дѣйстнымъ учителемъ при школѣ філіяльнôй въ Пустыни; Михайла Кочоровского дѣйстнымъ управителемъ 2 клясовои школы въ Миколаєвѣ; Фльоріяна Издебского дѣйстнымъ управителемъ 3-клясовои школы въ Стрѣлискахъ новыхъ; Марію Беднарску дѣйстною молодшою учителькою при школѣ 4-клясовôй женьскôй въ Тарновѣ.

— **Дръ Илярій Ортыньскій** именованый лѣкаремъ асистентомъ при 22 баталіонѣ стрѣльцѣвъ.

— **Руско народный театръ** переѣздить на другій тыждень зъ Хоросткова до Чорткова и дасть тамъ въ середу дня 15 с. м. перше представленє. Въ Чортковѣ не бувъ руско-народный театръ вже 15 лѣтъ; може сподѣватись, що тамошнû жителѣ повитають єго щиро и щедро, якъ свого дорогого гостя.

— **Загальнû зборы „Рускои Бурсы“** въ Бережанахъ вôдбудуть ся дня 15 с. м. о годинѣ 11-ôй передъ полуднемъ.

— **Подяка**. Рôкъ шкôльный 1890/91 закôнчивъ ся у насъ испытомъ дѣтей дня 3 липня с. р. День той, якъ и цѣлый рôкъ, выкликуючû въ серцяхъ дѣтей и ихъ родичѣвъ чувства правдивои вдячности, позôстануть на завсѣгды милыми памяти пôдписаного. Въ день повысшій зволили прибути до школы Высоко Благородна Панѣ ґр. Баденьова въ Буска зъ донькою своєю, члены мѣсцевои Рады шкôльнои, Репрезентація мѣска, якъ такожъ инша интеліґенція и мѣщане, причиняючи ся своєю присутностею до звеличеня и пôднесеня такъ торжественнои хвилѣ для дѣтей шкôльныхъ. Изъ щедрыхъ дарôвъ правдивыхъ приятелѣвъ дѣтей: Высоко Благороднои Панѣ ґр. Баденьовои 25 зр. а. в. Свѣтлои Рады шкôльнои мѣсцевои, зъ фондôвъ касы мѣскои 25 зр. а. в. зъ тогожь фонду на преміи 15 зр. а. в. и зъ представленя аматорского въ касинѣ 6 зр. в. а., обдѣлено убранями и подарками 150 дѣтей. Яко управитель школы, складаю на сѣмъ мѣсци, за доказы великои прихильности для школы тутешнои, всѣмъ згаданымъ любителямъ дѣтей найщирѣйшу и найсердечнѣйшу подяку, желаючи имъ за ихъ великодушнôсть для школы „Многихъ и благихъ лѣтъ“! Зарядъ 4-клясовои школы въ Буску 7 липня 1891. — *Вл. Гайльманъ*, управитель школы.

— **Страшный кровавый драматъ** розôгравъ ся въ ночи зъ минувшои суботы на недѣлю у Вѣдни на передмѣсто Маріягільфъ при улици Зандвіртъ въ домѣ, де єсть Шулера фабрика складовымъ частей парасолѣвъ. Тамъ мешкавъ сторожь Емедеръ зъ жѣнкою Юлією, люде бездѣтнû а зажиточнû о котрыхъ ходила чутка, що они мають великû грошѣ. Въ недѣлю досвѣта хотѣли они выбрати ся на прогульку и запросили ще трохъ робôтниковъ зъ фабрики, котрû, щобы на другій день не тратити часу таки у нихъ заночували. Вечеромъ о 11 год. вернувъ Емедеръ трохи пôдпитый и чи черезъ то, що забувъ замкнути дверѣ вôдъ дому, чи може якимсь иншимъ способомъ достались до середины невыслѣдженû доси злочинцѣ и коли у Емедера всѣ позасыпляли, добули ся до єго хаты о 1 год. взялись до кровового дѣла. Насамперѣдъ стрѣливъ оденъ зъ нихъ зъ револьверу до Емедера а коли вôдтакъ побудились другû, стали они до тыхъ стрѣляти та калѣчити топôрцемъ и мабуть ножемъ. Оденъ зъ робôтниковъ, побачивши що дѣє ся, причаивъ ся, а коли стало трохи тихо вôнъ пôднѣсъ ся. Наразъ блиснуло и куля зъ револьверу упала коло него въ стѣну. Въ тôй хвили увидѣвъ вôнъ двохъ розбôйниковъ въ хатѣ. Убивши Емедерôвъ и покалѣчивши роботниковъ, двохъ зъ нихъ якось не дуже, повтѣкали розбôйники и ажь тогды менше покалѣченû важились дати знати що стало ся. Судова комісія сконстатувала опôсля, що Емедерова мала ажь 22 ранъ на тѣлѣ а Емедеръ погибъ вôдъ кулѣ. Пôдозрѣнє упало на ихъ пасерба и трохъ робôтниковъ, котрû таки тамъ ночували и самû себе мабуть покалѣчили, щобы покрыти убійство; ихъ арештовано.

— **Зъ захôдныхъ сторôнъ** нашого краю доходять такû самû сумнû вѣсти про тучѣ грады, хмароломы та заливы водами, якъ изъ всхôднои. На подаванє поименне кождои стороны та села нестало бы мабуть и мѣсця въ нашôй Часописи.

— **Смерть вôдъ грому**. Въ Теофіпольцѣ коло Козовы выѣхавъ бувъ дня 7 с. м. селянинъ Иванъ Собота зъ кôньми на нôчь въ поле. Коли однакожь побачивъ, що на дощь заносить ся, сѣвъ на коня и пустивъ ся домôвъ. Наразъ загремѣло и грôмъ ударивъ въ Суботу та убивъ єго и оба конѣ на мѣсци.

— **Нещасливый выпадокъ**. Въ фабрицѣ пильниковъ въ Краковѣ одинъ 14 лѣтный практикантъ черезъ неосторожнôсть давъ собѣ хопити машинѣ ногу. Машина потягнула хлопця а при колесѣ великôмъ ударило такъ мôцно кôлька разôвъ головою, що розтрѣскало на дробнû кусники и выкинуло мозокъ. Все отсе стало ся въ одинъ мигъ ока, о ратованю й подумати не було коли.

— **Ґр. Гартенавъ** (кн. Алекс. Батенберґъ) приходить поволи до здоровля, навѣть встає зъ лôжка и выходить до свого городу.

— **Нагла смерть**. Вчера вечеромъ померла нагло у Львовѣ Анна Шиманьска зъ Брыничь загôрныхъ бобрецкого повѣту въ 28 роцѣ житя. Шиманьска служила въ домѣ Бернарда Дорфмана въ ринку пôдъ ч. дому 16 и жалувала ся, що єи побивъ чоловѣкъ єи на селѣ. Лѣкарѣ найшли лише легоньку задирку на лѣвôй руцѣ, впрочôмъ судове слѣдство веде ся.

Всячина.

Спадщина по князю церкви. Кардиналъ и примасъ угорскій Шіморъ лишивъ такъ великій маєтокъ, що по єго смерти мусѣла комісія сто и оденъ днѣвъ списувати движимости, щобы ихъ оцѣнити. Не рахуючи вже великои сумы въ готовыхъ грошехъ, котрû треба було кôлька днѣвъ рахувати, лишивъ покôйный примасъ ще: 1816 волôвъ и 1298 ялôвнику, 37.793 штукъ овець, 392 коней и лошатъ, 482 штукъ коровъ и бугаѣвъ и 1328 штукъ безрогъ. За житя ще заплативъ Шіморъ 95.000 зр. за право свобôднои завѣщальнои розпорядимости а урядъ податковый въ Остригомѣ (Ґранѣ) наказавъ теперь заплатити спадкоємцямъ 10.912 зр. 50 кр. податку. Зъ сеи сумы припадає 4652 зл. на самого папу, котрому кардиналъ записавъ 98.775 зр. Здаєсь, що урядъ податковый накаже теперь спадкоємцямъ заплатити ще якихъ 40.000 зр., бо вартôсть всего инвертаря господарского оцѣнено на 704.000 зр., а на дѣлѣ представляє весь той инвентарь що найменше вартôсть одного міліона.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 10 липня. Князь Чорногорскій приѣхавъ тутъ вчера вечеромъ зъ сыномъ, а нинѣ выѣзджає до Гайдельберґа.

Берлинъ 10 липня. Правительство жадає вôдъ парляменту 6 міл. марокъ на укрѣпленє Гельґолянду.

Лондонъ 10 липня. Пôдчасъ ревіи охотниковъ въ присутности нѣмецкого цѣсаря, стрѣливъ хтось острымъ набоємъ.

Венеція 10 липня. Наспѣла тутъ вѣсть, що на Корфу заносить ся па новû розрухи противъ жидôвъ.

Вôдвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимає Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

1

КВИЗДЫ

выключно прив.

Restitutionsfluid

Вже ôдъ **30 лѣтъ** есть уживана зъ **найлѣпшимъ успѣхомъ** по многихъ **стайняхъ надвôрныхъ**, и въ **бôльшихъ стайняхъ** цивильныхъ и войсковыхъ, для **змôцненя и наданя силъ по великихъ змученяхъ** при **звихненяхъ, пôдбитяхъ, сухожиляхъ** и т. д.

Цѣна однои фляшки 1 зр. 50 кр.

Правдивый можна лишень зъ выжше наведеною маркою охоронною получити у всѣхъ аптикахъ и дроґуеріяхъ Австро-Угорщины.

Щоденна експедиція почтова:

FRANZ JOHANN KWIZDA

k. u. k. österr. u. k. ruman. Hoflieferant. Kreisapotheker. Korneuburg bei Wien

Всякого рода

ВИНА

лѣчничѝ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ"

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає:

Знаменитѝ средства до консервованя зубôвъ и ясель и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

Порошокъ до зубôвъ салициловый и зъ руты надає зубамъ снѣжну бѣлôсть и не ушкоджуючи цѣлкомъ шклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостію.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

Вода анатеринова, настôй на зѣляхъ антисептичныхъ, а также и **вода салицилова,** котрои пару капель розпущенныхъ въ шклянцѣ воды, по выполоканю г... усуває зъ неи непріятный смакъ, а также забесп... ясла передъ всѣми **слабостями.**

КОСЫ зъ маркою „КОСАРЬ"

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Stell)

розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины!!!

Л. Мінцера въ Дрогобичи

(Галичина)

Тѝ косы вôдзначують ся *легкостію подвôйнымъ гартомъ, остротою и суть майже не до зломаня.* Одно поклепане выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленемъ (острымъ камѣнемъ) косять до 120 кроковъ и найтвердшѝ травы гôрскѝ.

За доброту кождои косы пріймає ся повну поруку.

Косы доставляє ся у формѣ краєвôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота	62	65	70	75	80	85	90	95	100 ctm
Цѣна шт.	1·--	1·5	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70 злр

Брусы дô остреня 15 кр.

Высылка скора **лишь за готôвку або послѣплатою** почтою або зелѣзницею; фрахтъ вôдъ однои косы выносить 2 до 3 кр. при вôдборѣ що найменше 10 штукъ. — Численнѝ листы похвальнѝ доручає ся до пересылки.

Осторога передъ обманьствомъ!!! Правдивѝ суть лишь косы зъ маркою „Косарь" выбитою на вôдворотнôй сторонѣ пятки и спроваджениѝ просто вôдъ фірмы

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина).

Господарѣ збираючѝ замовленя мають провізію.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЬ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жолкôвска, побôчь рампы

поручає:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, ихіосъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплєксію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко офиціялиста приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якѝ менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону"**, препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровя Леопольда Литыньского"**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣемъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякѝ ефекта и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жаднои провизіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

- **4½%** листы гипотечнѝ.
- **5%** листы гипотечнѝ преміованѝ.
- **5%** листы гипотечнѝ безъ преміи.
- **4½%** листы Тов. кредитового земс.
- **4½%** листы Банку краєвого.
- **4½%** пожичку краєву галицку.
- **4%** пожичку пропинаційну галицку.
- **5%** „ „ буковиньску.
- **4½%** пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
- **4½%** пожичку пропинаційну угорску.

4% угорскѝ Облигаціи индемнизаційнѝ,

котрѝ то паперѣ контора вымѣны Банку гипотечного всегда купує и продає **по цѣнахъ найкориснѣйшихъ.**

Увага: Канторъ вымѣны Банку гипотечного пріймає ôдъ Вп. купуючихъ всякѝ **выльосованѝ, а вже платнѝ мѣстцевѝ** паперѣ цѣннѝ, якъ также **купоны за готôвку, безъ всѣлякои провизіи, а противно замѣсцевѝ,** лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы),

поручає выпробованѝ и за скуточнѝ узнанѝ

Пигулки зъ Гуаяколемъ

знаменитѝ въ недугахъ грудныхъ, яко презерватива наколи зайде обава сухôтъ, также въ початкахъ хоробы радикально убиваючѝ бактеріи. — **Цѣна пуделка 1 злр.** (Зô способомъ ужитя.)

EXCELSIOR

Средство дуже цѣнене у всѣхъ гостцевыхъ терпѣняхъ именно застарѣлыхъ, объявляючихъ ся ломаньемъ костей и т. п.

Велике число узнань и подякъ, позваляє менѣ запоручити, що дешеве се домове средство лѣчить всякѝ, хотьбы застарѣлѝ зъ давныхъ лѣтъ ревматизмы.

Цѣна фляшки 60 кр. в. а. (зô способомъ ужитя.)

Подяка. Всч. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшѝ слова подяки за Вашъ дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнѝ терпѣня, якѝ выдержавъ я зъ кождою змѣною воздуха, довгѝ лѣта треваючѝ болѣ въ костяхъ ногъ, котрымъ нѣ одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятѝ, по нѣлертю кôлькохъ фляшокъ **„Excelsior"**-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане треваєли буде якъ довго жити буду, а першимъ єи ôдгомономъ най будуть тѝ слова моєи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891. **Антоній Гордыньскій.**

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.